

ELEMENTAIRE BEDRIJFSADMINISTRATIE MBO 3

Deel I De boekhoudcyclus

Hoofdstuk 1 van 15

Bedrijf en balans

Inhoud

- 1.1 Bedrijf en boekhoudcyclus
- 1.2 De inventarislijst
- 1.3 De balans
- 1.4 Balans en financiering
- 1.5 Begrippen

Op de site www.mbo-economie.nl kun je downloaden:

- Opgaven en theorievragen lesbrief 1 Bedrijf en balans
- Werkbladen lesbrief 1 Bedrijf en balans

De inhoud van deze publicatie is zo veel mogelijk afgestemd op de specifieke boekhoudkundige kennisvereisten voor het beroep van financieel administratief medewerker (mbo kwalificatiedossier financieel administratieve beroepen; niveau 3). Maar deze vereisten zijn voor meerdere interpretaties vatbaar en het is daarom lang niet altijd duidelijk of een bepaalde boeking nu wel of niet tot de vereisten behoort. Een onderdeel dat in deze publicatie niet meer aan de orde komt is het maken van collectieve journaalposten vanuit dagboeken in een handmatige boekhouding.

De publicatie is gemaakt door één persoon en het is daarom onvermijdelijk dat er fouten en omissies in de publicatie voorkomen. Mail fouten, vragen en opmerkingen naar: gcsslingerland@gmail.com
Voor de andere hoofdstukken van deze publicatie zie: www.mbo-economie.nl

H1 Bedrijf en balans

1.1 Bedrijf en boekhoudcyclus

Boekhoudkundige werkzaamheden vinden plaats binnen een groter organisatorisch geheel. En dat groter organisatorisch geheel bepaalt het doel en de aard van de boekhoudkundige werkzaamheden.

Organisatie, bedrijf en rechtsvormen

Mensen werken vaak samen om een of meer doeleinden te bereiken. Als mensen samenwerken - in vaste onderlinge verhoudingen – om één of meer doeleinden te bereiken dan noemen we die samenwerking een organisatie.

En we noemen een organisatie weer een onderneming of een bedrijf als de organisatie het maken van winst als hoofddoel heeft.

In Nederland moet een onderneming altijd een door de wet erkende vorm (rechtsvorm) hebben.

Erkende rechtsvormen zijn onder meer:

- *Eenmanszaak*

Een eenmanszaak is een onderneming die eigendom is en onder leiding staat van één persoon. Er is maar één eigenaar en die is met zijn gehele privévermogen aansprakelijk voor alle schulden van zijn bedrijf. Er is geen onderscheid tussen privé- en bedrijfsvermogen.

- *Vennootschap onder firma (vof of firma)*

Dit is een ondernemingsvorm waarbij twee of meer personen (vennoten of firmanten) een bedrijf uitoefenen onder een gemeenschappelijke naam. Elk van de firmanten kan in beginsel namens de vof overeenkomsten sluiten en elk van de firmanten is met zijn privévermogen hoofdelijk aansprakelijk voor alle schulden van de vof.

- *Naamloze vennootschap (nv) en besloten vennootschap (bv)*

Bij deze rechtsvorm is de onderneming zelf volgens de wet een zogenaamde rechtspersoon; de onderneming heeft eigen rechten en verplichtingen. De nv en de bv zelf kunnen dus overeenkomsten afsluiten en hiervoor aansprakelijk worden gesteld. Alle schulden rusten nu op de onderneming als rechtspersoon. De nv en de bv zijn vennootschappen waarvan het kapitaal in aandelen is verdeeld. De aandeelhouders zijn niet aansprakelijk met hun privévermogen voor de schulden van de onderneming.

Het belangrijkste verschil tussen de nv en de bv is dat een bv slechts aandelen op naam mag uitgeven. Namen en adressen van de aandeelhouders van een bv worden opgenomen in een register. De aandeelhouder van een bv kan zijn aandelen alleen via de notaris verhandelen volgens regels die in de statuten van de bv zijn opgenomen. De aandelen in de bv zijn dus niet vrij overdraagbaar, tenzij de statuten anders bepalen. De nv mag echter aandelen “aan toonder” uitgeven, deze aandelen staan niet op naam en deze mag men vrij verhandelen.

Het belang van informatie

Een leidinggevende in een bedrijf heeft informatie nodig om een keuze te kunnen maken tussen verschillende besluiten, om te bepalen of al genomen besluiten hun doel hebben bereikt en om zich te verantwoorden ten opzichte van derden zoals aandeelhouders, banken, leveranciers en werknemers.

Voor een leidinggevende vormen gegevens pas informatie als die gegevens systematisch zijn verzameld, geordend, gecontroleerd en geanalyseerd voor een door hem gesteld doel.

Administratie

Een administratie in een bedrijf verzamelt, ordent, controleert en analyseert gegevens met het doel leidinggevend van informatie te voorzien.

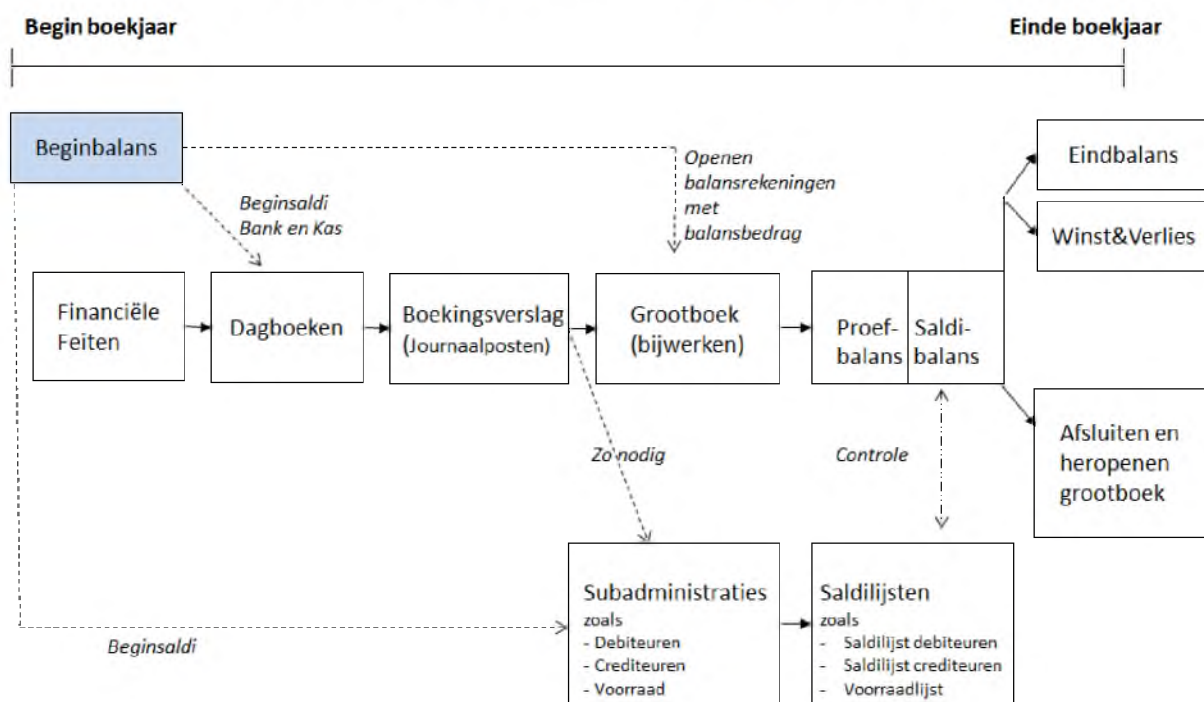
Verzamelt een administratie gegevens die gaan over geld, dan spreken we van een financiële administratie. Andere administraties houden zogenaamde kwantiteiten (hoeveelheden) bij. Voorbeelden daarvan zijn: personeelsadministratie, urenadministratie, administratie van vrije dagen en de administratie van artikelen, materialen of gereedschappen.

De boekhouding is een onderdeel van de financiële administratie van een bedrijf. Er wordt namelijk alleen iets in de boekhouding van een bedrijf opgenomen indien er iets verandert in de bezittingen, de schulden en /of het eigen vermogen van een bedrijf. Andere financiële activiteiten zoals het opvragen van prijsaanbiedingen bij leveranciers, het doen van aanbiedingen aan klanten en het instellen van onderzoeken naar de kredietwaardigheid van klanten behoren wel tot de financiële administratie, maar niet tot de boekhouding.

Boekhoudcyclus

De boekhouding voert elke boekperiode (meestal een jaar) steeds weer dezelfde reeks van achtereenvolgende boekhoudkundige activiteiten uit. Deze (jaarlijks) terugkerende reeks van achtereenvolgende boekhoudkundige activiteiten wordt de boekhoudcyclus genoemd. In deel I van deze publicatie worden alle onderstaande onderdelen van de boekhoudcyclus besproken.

Boekhoudcyclus geautomatiseerde boekhouding

In dit eerste hoofdstuk komt het eerste onderdeel van de boekhoudcyclus aan de orde: de beginbalans. Aan het begin van een boekperiode (meestal een kalenderjaar) start de boekhouding met een beginbalans.

Een balans is een overzicht van alle bezittingen, schulden en het eigen vermogen van een bedrijf op één moment. Een beginbalans kan worden opgesteld of worden gecontroleerd met behulp van een zogenaamde inventarislijst.

1.2 De inventarislijst

Als een bedrijf nagaat welke bezittingen en schulden het heeft op een bepaalde datum (bijvoorbeeld op 1 januari), dan zegt men dat dit bedrijf inventariseert. Het resultaat van een inventarisatie is een inventarislijst. Een inventarislijst is een opsomming op één bepaalde datum van

- alle bezittingen en van
- alle schulden van een bedrijf.

Voorbeeld 1 Een uitgebreide inventarislijst

Jorritsma Schoenen te Utrecht is een eenmanszaak in wandelschoenen. Op 1 januari 2018 ziet de uitgebreide inventarislijst van Jorritsma er als volgt uit:

Bezittingen

Winkel	€ 250.000,-
Inventaris	€ 30.000,-
Wandelschoenen	€ 30.000,-
Bergwandelschoenen	€ 25.000,-
Trekkingschoenen	€ 15.000,-
Te vorderen van klanten:	
- H. van Zantem, Utrecht	€ 3.000,-
- F. Burga, Hilversum	€ 500,-
Tegoed bij Rabobank	€ 10.000,-
Kasgeld	€ 1.200,-

Schulden

5% Hypothecaire lening	€ 200.000,-
Te betalen aan leveranciers:	
- G. Karaat, Utrecht	€ 4.000,-
- H. Bartels, Utrecht	€ 1.000,-
- L. Brugsma, Woerden	€ 3.000,-

Opmerkingen

- Bij de inventaris van € 30.000,- gaat het voor het grootste deel om winkelinventaris (toonbank, kassa, winkelrekken, e.d.) en voor een klein deel om kantoorinventaris (bureaus, computers, printers, e.d.).
- Klanten van wie een bedrijf nog geld krijgt worden debiteuren genoemd. Bij dit bedrijf bestaan de debiteuren uit H. van Zantem en F. Burga. De totale vordering op debiteuren bedraagt hier: € 3.000,- + € 500,- = € 3.500,-. Men zegt ook wel dat dit bedrijf voor € 3.500,- krediet aan afnemers (afnemerskrediet) heeft gegeven.
- Leveranciers aan wie een bedrijf nog geld moet betalen worden crediteuren genoemd. Bij dit bedrijf bestaan de crediteuren uit G. Karaat, H. Bartels en L. Brugsma. De totale schuld aan crediteuren bedraagt hier: € 4.000,- + € 1.000,- + € 3.000,- = € 8.000,-. Men zegt ook wel dat dit bedrijf van de leveranciers voor € 8.000,- krediet (leverancierskrediet) heeft ontvangen.
- Het bedrijf heeft een 5% hypothecaire lening van € 200.000,-. Dat betekent dat het bedrijf nog een lening heeft uitstaan ter grootte van € 200.000,- met als onderpand de winkel. Als het bedrijf de lening niet meer kan terugbetalen, dan heeft de verstrekker van de hypotheek het recht om de winkel te verkopen om zo de lening terug te krijgen. Over het uitstaande hypotheekbedrag moet het bedrijf jaarlijks een rente van 5% betalen.

- Het verschil tussen de bezittingen en de schulden van een bedrijf wordt het eigen vermogen van een bedrijf genoemd. Bij een eenmanszaak geeft het eigen vermogen aan hoeveel geld de eigenaar in het bedrijf heeft gestoken.

$$\text{Eigen vermogen} = \text{Bezittingen} - \text{Schulden}$$

- Er is hier sprake van een - uitgebreide- inventarislijst omdat de debiteuren, de crediteuren en de voorraadgroepen allemaal individueel worden genoemd op de lijst.

Voorbeeld 2 Een verkorte inventarislijst

Bij een *verkorte* inventarislijst worden de debiteuren, de crediteuren en de voorraadgroepen alleen nog maar voor het totaalbedrag op de inventarislijst vermeld. In afzonderlijke bijlagen worden de debiteuren, de crediteuren en de voorraden nader gespecificeerd. De verkorte inventarislijst van Jorritsma Schoenen ziet er op 1-1- 2018 als volgt uit:

Bezittingen

Winkel	€ 250.000,-
Winkelinventaris	- 30.000,-
Voorraad goederen (zie bijlage 1)	- 70.000,-
Debiteuren (zie bijlage 2)	- 3.500,-
Rabobank	- 10.000,-
Kas	- <u>1.200,-</u>
Totaal	- 364.700,-

Schulden

5% Hypothecaire lening	€ 200.000,-
Crediteuren (zie bijlage 3)	- <u>8.000,-</u>
Totaal	€ 208.000,-

Bijlage 1 Specificatie voorraad goederen

Wandelschoenen	€ 30.000,-
Bergwandelschoenen	- 25.000,-
Trekkingschoenen	- 15.000,-

Bijlage 2 Specificatie debiteuren

H. van Zantem, Utrecht	€ 3.000,-
F. Burga, Hilversum	- 500,-

Bijlage 3 Specificatie Crediteuren

G. Karaat, Utrecht	€ 4.000,-
H. Bartels, Utrecht	- 1.000,-
L. Brugsma, Woerden	- 3.000,-

Volgens deze verkorte inventarislijst van Jorritsma bedraagt het eigen vermogen van Jorritsma op 1-1-2018: € 364.700,- (bezittingen) - € 208.000,- (schulden) = € 156.700,- (eigen vermogen).

1.3 De balans

Je kunt van een verkorte inventarislijst eenvoudig een balans maken.

Een balans geeft voor een bedrijf – op één bepaald moment – een overzicht van:

- alle bezittingen
- alle schulden (= vreemd vermogen = VV)
- en het eigen vermogen (= EV)

Op een balans in scotrovorm staan de bezittingen altijd debet (= linkerkant) en het Eigen Vermogen (EV) en het Vreemd Vermogen (VV) altijd credit (= rechterkant).

Schema van een balans

Debet	Balans / Naam bedrijf / Datum		Credit
Bezittingen	€	Eigen Vermogen (EV)	€
	-	Schulden (VV)	-
	-		
	-		
	-		
	€		€

Voorbeeld 3 Een balans

We gaan uit van de verkorte inventarislijst van Jorritsma op de vorige pagina. Alle bezittingen van Jorritsma worden aan de linkerkant (debet) geplaatst en het Eigen vermogen en alle schulden aan de rechterkant (credit) van de balans.

Debet	Balans Jorritsma 1-1-2018		Credit
Winkel	€ 250.000	Eigen Vermogen	€ 156.700
Inventaris	- 30.000	5% Hypothecaire lening	- 200.000
Voorraad goederen	- 70.000	Crediteuren	- 8.000
Debiteuren	- 3.500		
Rabobank	- 10.000		
Kas	- 1.200		
	€ 364.700		€ 364.700

Kenmerken van een balans

- Debet staan altijd alle bezittingen van een bedrijf.
- Credit staat altijd eerst het Eigen vermogen (EV) en daaronder staan alle schulden (Vreemd vermogen).
- Op een balans geldt altijd:
Eigen Vermogen = Bezittingen - Schulden
- En daarom is de totaalstelling van de linkerkant van een balans ook altijd gelijk aan de totaalstelling van de rechterkant van een balans.

Een bedrijf heeft veelal een rekening bij een bank waarbij het tot een bepaald afgesproken maximaal bedrag "rood" mag staan. Op een dergelijke bankrekening zal een bedrijf soms een positief saldo hebben en soms een negatief saldo. Als een bedrijf een positief saldo heeft op haar bankrekening, dan heeft het bedrijf een tegoed bij de bank en komt de post Bank debet op de balans voor. Als een bedrijf een negatief saldo heeft op haar bankrekening, dan heeft het bedrijf een schuld aan de bank en komt de post Bank credit op de balans voor. Het bedrag dat een bedrijf "rood staat" op haar rekening bij de bank noemt men het rekening courant krediet.

De posten aan de debetzijde en de creditzijde van een balans staan onder elkaar in een vaste volgorde. Dit is de volgorde van een liquiditeitsbalans. Een liquiditeitsbalans is een balans waarvan de activa en de passiva als volgt zijn ingedeeld.

Activa (bezittingen, debet op de balans)

<i>Vaste Activa</i>	Bezittingen waarin voor langer dan 1 jaar geld is geïnvesteerd. De balansposten gebouwen, inventaris, machines en bedrijfsauto's zijn voorbeelden van vaste activa.
<i>Vlottende activa</i>	Bezittingen waarin voor korter dan 1 jaar geld is geïnvesteerd. De balansposten voorraden, debiteuren, banktegoeden en kasgeld zijn voorbeelden van vlottende activa.

Passiva (financieringsbronnen, credit op de balans)

<i>Eigen vermogen</i>	Het geld dat de eigenaar zelf in het bedrijf heeft zitten. Eigen vermogen = bezittingen – schulden.
<i>Vreemd vermogen lang</i>	Het geld dat een bedrijf van anderen heeft geleend (leningen) met een looptijd langer dan 1 jaar. Voorbeelden zijn: hypothecaire geldlening en een onderhandse lening bij een familielid.
<i>Vreemd Vermogen kort</i>	Het geld dat een bedrijf van anderen heeft geleend (leningen) met een looptijd korter dan 1 jaar. Voorbeelden zijn crediteuren en het rekening courant krediet.

Bij een liquiditeitsbalans worden de posten aan de debetzijde van de balans van boven naar beneden geordend naar de tijdsduur dat het geld vastzit in een actief. Het actief waarin het geld het langste vastzit staat bovenaan. Bij Jorritsma is dat de winkel.

De balansposten credit worden van boven naar beneden geordend naar de tijdsduur dat een bedrijf kan beschikken over het vermogen. Het eigen vermogen is geen vermogen dat een bedrijf hoeft terug te betalen aan iemand na verloop van tijd, dit vermogen staat dus permanent ter beschikking van het bedrijf en staat daarom aan de creditzijde bovenaan.

Voorbeeld 4 De liquiditeitsbalans

Past men de voorgaande informatie toe op de balans van Jorritsma dan ziet de liquiditeitsbalans van Jorritsma er als volgt uit.

Debet	Liquiditeitsbalans Jorritsma 1-1-2018		Credit
Vaste activa		Eigen Vermogen	€ 156.700
Winkel	€ 250.000		
Inventaris	- 30.000		
Vlottende activa		Vreemd vermogen lang	
Voorraad goederen	- 70.000	5% Hypothecaire lening	- 200.000
Debiteuren	- 3.500	Vreemd vermogen kort	
Rabobank*	- 10.000	Crediteuren	- 8.000
Kas *	- 1.200		
	€ 364.700		€ 364.700

* Direct opvraagbare banktegoeden + kastegoeden worden tezamen ook wel genoemd de liquide middelen van een bedrijf.

1.4 Balans en financiering

Aan de creditzijde van de balans geven de passiva de financieringsbronnen aan van een bedrijf; zij geven aan hoe een bedrijf aan het geld (vermogen) is gekomen om de activa mee te financieren. Veelal bestaat het grootste deel van de passiva uit vreemd vermogen, dus uit leningen.

Er zijn voor een bedrijf verschillende mogelijkheden om geld te lenen.

Hypothecaire lening

Een bedrijf kan een lening sluiten met onroerend goed (gebouw, winkel) als onderpand. Op een hypothecaire lening moet jaarlijks een bedrag worden terugbetaald (= de aflossing) en daardoor wordt de lening elk jaar kleiner. Verder moet er jaarlijks rente (= interest) worden betaald over het geleende bedrag. Rente is een vergoeding die een bedrijf betaalt voor het mogen gebruiken van het geld van een ander. Een rentebetaling maakt een lening niet kleiner.

Onderhandse lening

Een bedrijf kan ook geld lenen van bijvoorbeeld familie, vrienden of bekenden. De voorwaarden van een dergelijke lening (aflossing en rente) worden dan in direct onderling overleg tussen de partijen vastgesteld. Heeft een dergelijke lening een looptijd van langer dan 1 jaar, dan behoort deze tot het vreemd vermogen lang. Op de balans staat een verkregen onderhandse lening aan de creditzijde en deze wordt meestal genoemd ... % Lening (o/g). Daarbij staat o/g voor opgenomen geld.

Leverancierskrediet

Een bedrijf kan goederen inkopen op rekening. Het bedrijf ontvangt dan eerst de goederen en betaalt deze pas later. Gedurende de tijd dat een bedrijf zijn leveranciers niet hoeft te betalen ontvangt het in feite gratis een lening van de leveranciers (leverancierskrediet). Op de balans geeft de post Crediteuren de hoogte van het ontvangen leverancierskrediet aan

Rekening courant krediet

Een bedrijf kan met haar bank afspreken dat het tot een bepaald maximaal bedrag "rood" mag staan op haar bankrekening bij de bank. Het bedrag dat een bedrijf "rood staat" op haar rekening bij een bank geeft de hoogte aan van het rekening courant krediet. Je ziet de post Bank dan credit op de balans staan. Over het geleende bedrag moet een bedrijf een relatief hoge rente betalen.

Voorbeeld 5

Joke van Mansveld wil op 1-1-2018 een eigen speciaalzaak in tennisartikelen beginnen. Zij heeft opgeschreven wat ze daarvoor aan bezittingen nodig heeft en hoe ze die bezittingen denkt te financieren. Haar lijstje ziet er als volgt uit.

- Een winkelpand van € 200.000,- waarop de Rabobank een 5% hypotheek wil verlenen van € 150.000,-. Winkelinrichting € 13.500,-.
- Damestenniskleding € 25.000,-; Herentenniskleding € 15.000,-; Tennisartikelen € 20.000,-.
- De leveranciers zijn bereid om haar voor in totaal € 25.000,- aan krediet te geven.
- Kasgeld € 500,- en een tegoed van € 10.000,- bij Rabobank voor het doen van betalingen.
- Ze heeft zelf € 35.000,- gespaard en wil dit bedrag in haar speciaalzaak steken.
- Verder kan ze van haar ouders zo nodig een lening krijgen met een looptijd van 10 jaar tegen 2% rente.

Joke heeft de volgende bezittingen (activa) nodig:

Winkelpand	€ 200.000
Winkelinventaris	- 13.500
Voorraad goederen	- 60.000
Banktegoed	- 10.000
Kasgeld	<u>- 500</u>
Totaal benodigde bezittingen	€ 284.000

De volgende financiële middelen (passiva) staan ter beschikking:

Eigen spaargeld	€ 35.000
5% Hypotheek	- 150.000
Leverancierskrediet	<u>- 25.000</u>
Totaal beschikbare financieringsmiddelen	€ 210.000

Joke komt dus € 284.000 - € 210.000 = € 74.000 tekort. Zij kan dit bedrag echter lenen van haar ouders voor 10 jaar tegen 2%.

De liquiditeitsbalans van Joke ziet er als volgt uit.

Debet	Liquiditeitsbalans J. Mansveld 1-1-2018		Credit
Vaste activa		Eigen Vermogen	€ 35.000
Winkel	€ 200.000		
Inventaris	- 13.500	Vreemd vermogen lang	
		5% Hypothecaire lening	- 150.000
Vlottende activa		2% Lening	- 74.000
Voorraad goederen	- 60.000	Vreemd vermogen kort	
Rabobank	- 10.000	Crediteuren	- 25.000
Kas	- 500		
	<u>€ 284.000</u>		<u>€ 284.000</u>

1.5 Begrippen

Organisatie	Een samenwerking tussen meerdere personen in vaste onderlinge verhoudingen om één of meer doeleinden te bereiken.
Bedrijf / Onderneming	Een organisatie met als hoofddoel het bereiken van winst.
Rechtsvorm van een bedrijf	Een door de wet erkende ondernemingsvorm .
Eenmanszaak	Ondernemingsvorm die eigendom is en onder leiding staat van één persoon.
Vennootschap onder firma (VOF)	Ondernemingsvorm waarbij twee of meer personen een bedrijf uitoefenen onder een gemeenschappelijke naam. Elk van de firmanten is met zijn privévermogen hoofdelijk aansprakelijk voor alle schulden van de VOF.
Naamloze vennootschap (NV)	De NV is een vennootschap met een in aandelen verdeeld kapitaal en heeft rechtspersoonlijkheid. De NV kan zelf overeenkomsten afsluiten en hiervoor aansprakelijk worden gesteld. Alle schulden rusten op de onderneming als rechtspersoon. De aandeelhouders zijn niet aansprakelijk met hun privévermogen voor de schulden van de onderneming. De nv mag aandelen “aan toonder” uitgeven, deze aandelen staan niet op naam en deze mag men vrij verhandelen.
Besloten Vennootschap (BV)	De BV is een vennootschap met een in aandelen verdeeld kapitaal en heeft rechtspersoonlijkheid. De BV kan zelf overeenkomsten afsluiten en hiervoor aansprakelijk worden gesteld. Alle schulden rusten op de onderneming als rechtspersoon. De aandeelhouders zijn niet aansprakelijk met hun privévermogen voor de schulden van de onderneming. De aandeelhouder van een bv kan zijn aandelen alleen via de notaris verhandelen volgens regels die in de statuten van de bv zijn opgenomen. De aandelen in de bv zijn dus niet vrij overdraagbaar, tenzij de statuten anders bepalen.
Informatie	Gegevens die zijn verzameld, geordend, gecontroleerd en geanalyseerd voor een bepaald doel.
Administratie	Een administratie verzamelt, ordent, controleert en analyseert gegevens met het doel leidinggevenden van informatie te voorzien.
Financiële administratie	Een administratie die zich bezig houdt met geld.
Kwantiteiten-administratie	Een administratie die hoeveelheden bijhoudt zoals personeel, uren, vrije dagen, goederen en materialen.
Boekhouding	Een onderdeel van de financiële administratie dat zich bezig houdt met het registreren van veranderingen in de bezittingen, de schulden en het eigen vermogen.

Boekhoudcyclus	Een (jaarlijks) terugkerende reeks van achtereenvolgende boekhoudkundige activiteiten.
Uitgebreide Inventarislijst	Lijst met daarop één voor één vermeld alle getelde bezittingen en schulden op één bepaalde datum.
Verkorte inventarislijst	Inventarislijst waarbij de voorraad goederen, de debiteuren en de crediteuren alleen nog maar voor het totaalbedrag op de inventarislijst voorkomen. Aparte bijlagen bij de inventarislijst specificeren de goederen, de debiteuren en de crediteuren.
Balans	Overzicht van bezittingen, schulden en het eigen vermogen van een bedrijf op 1 bepaald moment.
Beginbalans	De balans aan het begin van een boekperiode.
Balans in scotrovorm	Balans ingedeeld in een linkerkant en een rechterkant.
Debet	Links (Linkerkant).
Credit	Rechts (Rechterkant).
Inventaris	Duurzame zaken met betrekking tot inrichting van de winkel, kantoor of magazijn. Bijvoorbeeld: toonbank, kassa, archiefkasten, stellages, computer.
Voorraad goederen	Hiertoe behoren alléén handelsgoederen, dus goederen die worden ingekocht om daarna weer te worden verkocht
Debiteuren	Afnemers (klanten) van wie het bedrijf nog geld krijgt omdat aan hen op rekening is verkocht
Afnemerskrediet	Krediet dat een bedrijf geeft aan zijn afnemers (klanten) door aan hen op rekening te verkopen. Het bedrijf levert eerst de goederen en krijgt pas later zijn geld. Het afnemerskrediet is gelijk aan het bedrag van Debiteuren op de balans.
Liquide middelen	Verzamelnaam voor kasgeld + alle tegoeden die een bedrijf bij banken heeft uitstaan en die door het bedrijf direct kunnen worden opgevraagd.
Hypothecaire lening	Lening met onroerend goed (winkel, werkplaats) als onderpand.
Onderhandse lening	Een lening waarvan de voorwaarden in direct onderling overleg tussen de partijen wordt vastgesteld. Het gaat vaak om een lening bij familie, vrienden of bekenden.
Crediteuren	Leveranciers aan wie een bedrijf nog geld moeten betalen vanwege inkoop op rekening bij deze leveranciers.

Leverancierskrediet	Krediet dat een bedrijf ontvangt van zijn leveranciers als het bij die leveranciers inkoopt op rekening. Het bedrijf ontvangt dan eerst de goederen en betaalt deze pas later. Het bedrag van het leverancierskrediet is gelijk aan het bedrag van Crediteuren op de balans.
Rekening courant krediet	Rekening van een bedrijf bij een bank waarop een bedrijf tot een afgesproken maximaal bedrag "rood" mag staan. Als het saldo op deze rekening positief is staat de post Bank debet op de balans. Als dit saldo negatief is (het bedrijf staat "rood" bij de bank) dan staat de post credit op de balans en is er sprake van krediet.
Liquiditeitsbalans	Balans ingedeeld naar vaste activa, vlottende activa, eigen vermogen, vreemd vermogen lang en vreemd vermogen kort.
Activa	Bezittingen van een bedrijf.
Vaste activa	Activa waarin voor langer dan 1 jaar geld is geïnvesteerd. Voorbeelden zijn: gebouwen, terreinen, inventaris, machines, bedrijfsauto's.
Vlottende activa	Activa waarin voor korter dan 1 jaar geld is geïnvesteerd. Voorbeelden zijn: voorraden, debiteuren, banktegoeden, kasgeld.
Passiva	De middelen waarmee een bedrijf haar activa heeft gefinancierd. Passiva worden onderverdeeld in Eigen vermogen en Vreemd vermogen. Passiva staan altijd credit op de balans.
Eigen vermogen	Verschil tussen alle bezittingen en alle schulden (vreemd vermogen) van een bedrijf. Het eigen vermogen van een eenmanszaak geeft aan hoeveel geld de eigenaar in het bedrijf heeft geïnvesteerd.
Vreemd vermogen	Ontvangen leningen (= leningen o/g).
Vreemd vermogen lang	Leningen met een looptijd langer dan 1 jaar. Voorbeelden: hypothecaire lening en een onderhandse lening als die looptijd heeft van langer dan 1 jaar.
Vreemd vermogen kort	Lening met een looptijd korter dan 1 jaar. Voorbeelden: leverancierskrediet (crediteuren), rekening courant krediet bij een bank, schulden aan Belastingdienst.

1.6 Logboek

Versie 1.1

Toegevoegd: op voorpagina verwijzing naar opgaven en werkbladen